

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у септембру 2016. године, у односу на август 2016. године, у просјеку су више за 0,3%, у односу на септембар 2015. године, у просјеку су остале на истом нивоу и у односу на децембар 2015. године више су за 0,2%.

Посматрано по намјени потрошње, у септембру 2016. године у односу на август 2016. године, цијене капиталних производа, у просјеку су више за 5,8%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу више су за 0,1%, цијене енергије у просјеку су ниже за 0,9%, док су цијене интермедијарних производа и цијене трајних производа за широку потрошњу, у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у септембру 2016. године у односу на август 2016. године, цијене подручја (B) Вађење руда и камена, у просјеку су више за 2,3%, цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија више су за 0,3%, док су цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација просјеку у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у септембру 2016. године у односу на август 2016. године остварен је раст цијена у областима: вађењу угља и лигнита (мрког угља) 4,7%; производњи моторних возила, приколица и полуприколица 2,6%; вађењу руда метала 2,2%; производњи готових металних производа, осим машина и опреме 1,9%; производњи прехранбених производа 0,7%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала и производњи базних метала 0,3%.

Пад цијена у септембру 2016. године у односу на август 2016. године остварен је у областима: производња кокса и рафинисаних нафтних производа 9,0%; производња коже и производа од коже 3,2%; производња папира и производа од папира 1,0%; производња пића 0,6% и производња хемикалија и хемијских производа 0,2%.

У преосталих четрнаест области индустријске производње цијене су у септембру 2016. године у односу на август 2016. године, у просјеку су остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in September 2016, compared to August 2016, were on the average 0.3% higher, compared to September 2015 they were on the average at the same level, and compared to December 2015, they were 0.2% higher.

By purpose of consumption in September 2016, compared to August 2016, prices of capital goods were on the average 5.8% higher, prices consumer non-durables were 0.1% higher, prices of energy were 0.9% lower, while prices of intermediate and prices of consumer durables were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in September 2016, compared to August 2016, prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 2.3% higher, prices of section (C) Manufacturin were 0.3% higher and prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production in September 2016, compared to August 2016, prices increased in the following divisions: Mining of coal and lignite (black coal) 4.7%; Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 2.6%; Mining of metal ores 2.2%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.9%; Manufacture of food products 0.7%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials Manufacture of basic metals 0.3%.

Decrease in prices in September 2016, compared to August 2016, was recorded in the following divisions: Manufacture of coke and refined petroleum products 9.0%; Manufacture of leather and related products 3.2%; Manufacture of paper and paper products 1.0%; Manufacture of beverages 0.6% and Manufacture of chemicals and chemical products 0.2%.

In the remaining fourteen divisions of industrial production, prices in September 2016, compared to August 2016, were on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2016.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2016

Назив (по PRODCOM-у)	IX 2016 VIII 2016	IX 2016 IX 2015	IX 2016 XII 2015	I-IX 2016 I-IX 2015	IX 2016 Ø 2015	Ø 2015 Ø 2014	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,3	100,0	100,2	98,6	99,4	99,9	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	99,1	99,6	98,1	99,1	98,3	100,1	Energy
Интермедијарни производи	100,0	99,4	99,8	98,9	98,9	99,6	Intermediate goods
Капитални производи	105,8	101,6	101,4	94,0	99,0	101,8	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	98,4	98,4	98,4	97,7	98,8	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,1	105,8	106,2	100,8	106,2	100,7	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	102,3	103,1	108,3	94,0	102,6	104,0	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	104,7	104,3	104,3	100,5	104,6	103,3	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	102,2	103,0	108,6	93,3	102,5	104,2	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,0	104,4	104,4	102,6	104,3	98,0	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	100,3	100,1	99,9	98,7	99,3	99,6	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	100,7	107,6	107,8	101,7	108,4	100,6	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	99,4	93,4	93,8	96,3	93,6	103,6	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	92,1	97,4	93,9	92,9	99,1	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	102,6	102,6	101,7	102,6	100,4	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	100,4	100,3	100,3	100,5	98,6	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	96,8	107,0	106,3	101,1	104,4	101,0	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,3	99,9	100,3	99,7	99,9	100,0	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	99,0	94,6	93,3	98,3	94,2	100,3	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	91,0	95,6	83,1	92,0	85,0	100,1	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	99,8	101,1	101,1	100,4	101,0	99,9	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	99,9	99,9	99,8	99,9	100,0	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,0	100,4	100,5	100,2	100,5	100,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	100,3	100,2	99,3	100,5	99,5	99,6	24 Manufacture of basic metals

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2016. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2016 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)	<u>IX 2016</u> VIII 2016	<u>IX 2016</u> IX 2015	<u>IX 2016</u> XII 2015	<u>I-IX 2016</u> I-IX 2015	<u>IX 2016</u> Ø 2015	<u>Ø 2015</u> Ø 2014	Name (by PRODCOM)
25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме	101,9	99,7	101,4	93,2	96,7	97,0	25 <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	96,5	96,5	97,3	96,5	99,8	26 <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>
27 Производња електричне опреме	100,0	94,0	98,4	99,1	97,9	104,8	27 <i>Manufacture of electrical equipment</i>
28 Производња машина и опреме, Д.Н.	100,0	100,0	100,0	100,1	100,1	100,3	28 <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	102,6	98,5	100,6	96,0	98,2	100,0	29 <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
31 Производња намјештаја	100,0	98,4	98,4	98,4	97,7	98,8	31 <i>Manufacture of furniture</i>
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	84,4	85,7	87,5	83,4	99,0	32 <i>Other manufacturing</i>
33 Поправка и инсталација машина и опреме	100,0	99,8	100,0	99,8	99,9	101,1	33 <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	D <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
35 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	35 <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2016. години чине 156 производа. Сваког мјесеца прикупља се 690 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 202 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2013, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, same as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2016 consists of 156 products. Each month 690 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 202 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section in non-domestic market.

For calculating Producer Price Index of industrial products on non-domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH 2010/PRODCOM 2013, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.